

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВОКАЛЬНИХ МЕТОДИК НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

Заря Світлана Валеріївна,

кандидат мистецтвознавства, доцент,

завідувач кафедри естрадного співу

Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва

ORCID ID: 0000-0001-8047-7068

У статті розглянуто вплив європейських вокальних методик на формування та еволюцію сучасного українського естрадного вокалу. Метою статті є аналіз механізмів, за допомогою яких європейські вокальні методики, зокрема такі як «Complete Vocal Technique» (CVT), «Estill Voice Training» (EVT) та авторська методика Cheryl Porter впливають на формування сучасного українського естрадного вокалу. Встановлено, як вокальні педагоги не просто копіюють, а творчо інтегрують класичні принципи та передові сучасні методики, зокрема «Complete Vocal Technique» (CVT), «Estill Voice Training» (EVT) та методику Cheryl Porter у власну навчальну та виконавську практику. Визначається, що цей процес є не механічним запозиченням, а справжнім творчим синтезом. Він дозволяє гармонійно поєднати європейську вокальну майстерність із самобутніми українськими вокальними прийомами. Цей симбіоз допомагає зберегти національну музичну ідентичність. Дослідження показує, що такий взаємозв'язок є ключовим фактором, що сприяє значному підвищенню професійності та креативності української естрадної вокальної школи. Використовуючи європейські методики для поліпшення свого вокального апарату, артисти можуть при цьому залишатися вірними своєму стилю та зберігати автентичність, виражаючи унікальність через вибір репертуару, манеру виконання та емоційну подачу. Завдяки цьому наші артисти набувають конкурентних переваг, створюючи унікальний та впізнаваний творчий проєкт, який є цікавим не лише для внутрішньої аудиторії, а й успішно інтегрується в європейський і світовий музичний простір. Стаття доводить, що сучасний український естрадний вокал об'єднує багату історичну спадщину з інноваційними підходами, створюючи нову якість в музичному мистецтві.

Ключові слова: естрадний вокал, українська музика, європейські традиції, вокальна техніка, (CVT), (EVT), методика Cheryl Porter, музична ідентичність, синтез культур.

Zaria Svitlana. The influence of European vocal methods on the formation of contemporary Ukrainian pop vocal

The article examines the influence of European vocal techniques on the formation and evolution of contemporary Ukrainian pop vocals. The purpose of the article is to analyze the mechanisms by which European vocal techniques, such as Complete Vocal Technique (CVT), Estill Voice Training (EVT), and Cheryl Porter's authorial technique, influence the formation of contemporary Ukrainian pop singing. It has been established that vocal teachers do not simply copy, but creatively integrate classical principles and advanced modern techniques, in particular Complete Vocal Technique (CVT), Estill Voice Training (EVT), and Cheryl Porter's technique into their own teaching and performing practices. It has been determined that this process is not a mechanical borrowing, but a true creative synthesis. It allows for the harmonious combination of European vocal skills with distinctive Ukrainian vocal techniques. This symbiosis helps to preserve national musical identity. Research shows that this interconnection is a key factor contributing to a significant increase in the professionalism and creativity of the Ukrainian pop vocal school. By using European techniques to improve their vocal apparatus, artists can remain true to their style and preserve their authenticity, expressing their uniqueness through their choice of repertoire, manner of performance, and emotional delivery. This gives our artists a competitive advantage, creating a unique and recognizable creative project that is not only interesting to domestic audiences but also successfully integrates into the European and global music scene. The article proves that contemporary Ukrainian pop vocals combine a rich historical heritage with innovative approaches, creating a new quality in musical art.

Key words: pop vocals, Ukrainian music, European traditions, vocal technique, (CVT), (EVT), Cheryl Porter's method, musical identity, cultural synthesis.

Вступ. У сучасному світі, де кордони європейського культурного простору стають все більш прозорими, естрадне вокальне мистецтво відіграє ключову роль у формуванні та збереженні національної ідентичності. Сьогодні українська музика переживає період активного зростання та інтеграції в європейський та світовий культурний простір. Успіх українських виконавців на міжнародних сценах, численні перемоги на музичних конкурсах та мільйони переглядів на каналі «YouTube» свідчать про те, що національна естрадна культура не лише відповідає міжнародним стандартам, а й пропонує щось унікальне. Актуальність цієї теми зумовлена необхідністю наукового осмислення процесів, що формують сучасне українське естрадне вокальне мистец-

тво, хоча в українській музичній культурі завжди були присутні європейські впливи, сьогодні цей взаємозв'язок набув системного характеру. Цей процес особливо помітний у сфері естрадного вокального мистецтва, де українські співаки та педагоги шукають нові шляхи для вдосконалення своєї майстерності та професіоналізму. Історично український естрадний вокал ґрунтувався на багатій народній традиції, що вирізняється особливою мелодичністю та емоційністю. Проте з розвитком світової музичної індустрії виникла потреба в освоєнні сучасних вокальних методик, які дозволяють виконавцям розширити діапазон, досягти більшої потужності та гнучкості голосу, а також уникнути голосових травм. У цьому контексті особливої уваги заслуговує

вплив європейських вокальних шкіл, зокрема таких як «Complete Vocal Technique» (CVT), «Estill Voice Training» (EVT) та авторська методика Cheryl Porter. Ці методики пропонують систематизований підхід до вивчення вокалу, розкладаючи його на наукові та практичні компоненти. Українські викладачі не просто копіюють ці підходи, а творчо їх інтегрують, створюючи унікальний симбіоз європейської майстерності та самобутніх українських вокальних прийомів. Цей синтез дозволяє не лише підвищити професійний рівень, а й зберегти національну музичну ідентичність, роблячи український естрадний вокал конкурентоспроможним у всьому музичному світі.

Матеріали та методи. Для написання статті були використані аналітичний, порівняльно-історичний та системний методи дослідження. Аналітичний метод застосовувався для вивчення та систематизації теоретичних засад європейських вокальних шкіл, зокрема «Complete Vocal Technique» (CVT) та «Estill Voice Training» (EVT) та методики Cheryl Porter, а також для аналізу їх основних принципів та технік. За допомогою порівняльно-історичного методу було простежено еволюцію українського естрадного вокалу, порівняно його автентичні риси з європейськими традиціями, що дало змогу виявити ключові етапи взаємодії. Системний метод був використаний для розгляду українського естрадного вокалу як цілісної системи, що перебуває під впливом зовнішніх чинників.

Результати дослідження. Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що тема впливу світових вокальних методик на українську естрадну школу активно досліджується в сучасній вітчизняній науці. Це демонструє, що інтеграція західних технік є актуальним і важливим питанням для української музичної педагогіки. Роботи Н. Борисенко та Є. Роговської [1] акцентують увагу на практичному застосуванні методик «Complete Vocal Technique» (CVT), «Estill Voice Training» (EVT). Дослідження А. Каплюк та О. Стотика [2] висвітлюють основні виклики та проблеми, з якими стикаються викладачі естрадно-джазового вокалу в Україні, де підкреслюють необхідність модернізації навчальних програм та адаптації світового досвіду для ефективної підготовки конкурентоспроможних виконавців. Дослідження С. Муравіцької [3] та М. Стоколяс [5], розкривають важливість міжкультурної комунікації та синтезу різних вокальних шкіл. Ці автори наголошують, що поєднання академічних принципів з інноваційними естрадними прийомами є ключем до створення унікального та універсального вокального стилю, який відповідає сучасним вимогам. Робота М. Неживясової [4] доводить, що системне впровадження інноваційних вокальних методик є ключовим фактором для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних і творчо реалізованих фахівців у галузі музичного мистецтва. Н. Фоломєєва [6] досліджувала інтеграцію методики Cheryl Porter у процесі вокальної підготовки у вітчизняних закладах вищої освіти.

Історично український естрадний вокал формувався під значним впливом народної пісенної традиції, для

якої характерна емоційність, широкий діапазон та використання специфічних народних прийомів. Однак, з відкриттям інформаційного простору, українські музиканти отримали доступ до світових вокальних шкіл. Це призвело до стрімкої еволюції, яка ознаменувалася переходом від переважно народної манери до освоєння сучасних поп- та рок-вокальних технік. Українські вокальні педагоги та виконавці, усвідомлюючи цінність національної спадщини, інтегрують західні техніки для її підсилення.

Методика «Estill Voice Training» (EVT) – це система навчання вокалу, яка розроблена американською дослідницею та співачкою Джо Естілл (Jo Estill). Вона розробила цей науковий метод у 1988 році. Її головна ідея полягає в тому, щоб навчити співака свідомо керувати кожною окремою частиною голосового апарату. На відміну від багатьох інших методик, (EVT) зосереджена на збереженні здоров'я голосу, вона надає співаку знання про фізіологію голосу, що дозволяє уникати напруги та травм. Дослідниця М. Стоколяс стверджує, що «методика (EVT) є унікальним поєднанням науки та чуттєво-емоційних патернів, через які пропонується знаходити та виокремлювати окремі анатомічні структури голосового апарату. Методика передбачає роботу з 13 голосовими фігурами (різні положення гортані, язика, щелепи, губ, щитоподібного та перстнотового хрящів, голосових та вентрикулярних складок) та 6 основних голосових якостей, «вокальностей» (Speech, Falsetto, Sob, Twang, Opera, Belting), кожна з яких має чітко прописані «рецепти»-форми голосового апарату» [5, с. 340].

Хоча методика (EVT) дуже популярна серед співаків, її принципи ідеально підходять для тих, хто використовує голос у своїй професійній діяльності або просто хоче покращити якість своєї мови і тому її використовують й актори, оратори та логопеди. «Сучасні вокальні техніки значно розширюють можливості голосу актора, сприяють його витривалості, гнучкості та сценічній достовірності. Зокрема, техніка (EVT) сприяє усвідомленому керуванню голосовим апаратом завдяки детальній анатомічній моделі» [1, с. 35].

Методика «Complete Vocal Technique» (CVT), розроблена датською співачкою, викладачкою та дослідницею Cathrine Sadolin (Кетрін Садолін), є однією з найпопулярніших у світі сучасного естрадного вокалу. Її головна перевага – це систематизований підхід, що дозволяє співакові усвідомлено керувати своїм голосом для досягнення будь-якого бажаного звуку, не завдаючи шкоди голосовим зв'язкам. У своїй праці дослідниця розпочинає навчання вокалу з базових аспектів. Вона послідовно висвітлює основи, починаючи з процесу дихання, потім переходить до анатомічної будови голосового апарату і завершує розділ технікою звуковидобування. Такий підхід забезпечує основу для подальшого вивчення вокальної техніки. Співачка класифікувала всі можливі звуки голосу на чотири основні вокальні режими (Vocal Modes), кожен з яких має свої характеристики та обмеження. Нейтральний (Neutral) режим, що використовується для тихого, розслабленого співу,

характеризується м'яким, ніжним звуком, без напруги. У цьому режимі легко співати як високі, так і низькі ноти. Стриманий (Curbng) режим, що створює помірну гучність, звук стає більш сфокусованим, але все ще без форсування. Інтенсивний (Overdrive) – це потужний, гучний, динамічний режим, використовується для сильних, гучних партій. У цьому режимі діапазон зазвичай обмежений до високих нот. Ударний (Belting) – це найпотужніший та найгучніший режим [10].

Крім режимів, викладач детально описує вокальні ефекти, такі як «розщеплення (distortion), хрип (rattle), ричання (growl), вокальний злам (vocal breaks), голос із придином/субтоном (air added to the voice), вереск/крик (screams), клацання та сиплість (hoarse attacks and creaks), вібрато (vibrato), технічне прикрашання (ornamentation technique (rapid run of notes), дісторшн, гроул, фрай, вібрато, та їхнє безпечне використання» [3, с. 178]. Завдяки цій систематизації співак отримує своєрідний «інструментарій», що дозволяє свідомо обирати, який звук йому потрібен, і знати, як його досягти, не ризикуючи здоров'ям. Це робить (CVT) надзвичайно ефективною для сучасних виконавців, яким необхідно вміти співати в різних жанрах.

«Методика базується на глибокому розумінні анатомії та фізіології звуковидобуття та вважається ефективною для співаків різних жанрів. Основою методики (CVT) є три базові принципи, що забезпечують правильне функціонування голосового апарату: підтримка дихання, правильне використання голосових складок та контроль акустичного резонансу» [5, с. 340]. «Інтернет-простір кишить величезною кількістю рекламних звернень, де пропонуються заняття з вокалу «від нуля до професіонала, з першим безкоштовним уроком» і закінчуючи такими як (EVT) та (CVT), посвідчення та пропагандисти яких вчать співати відповідно до «наукових методів». Нині у великих містах багатьох країн проходять регулярні вокальні семінари та тренінги (EVT) та (CVT) і разом з ними у вокальну педагогіку ринув величезний потік нової англомовної термінології» [2, с. 50]. Багато молодих українських викладачів вокалу, пройшовши навчання у сертифікованих фахівців (CVT) та (EVT) за кордоном, повертаються в Україну, щоб застосовувати ці знання на практиці. Вони не просто «переказують» інформацію, а поєднують її з особливостями української ментальності, артикуляції та звучання.

Техніка (CVT) дозволяє опанувати широкий спектр вокальних ефектів що особливо цінне для акторів музичних театрів і мюзиклів. Ці техніки забезпечують різноманітні підходи до розвитку голосу, його звільнення від скутості, зміцнення та розширення виразальних можливостей» [1, с. 35].

Методика Cheryl Porter (Шеріл Портер) – це сучасний, практичний підхід до вокальної педагогіки, розроблений відомою американською співачкою та викладачкою. Її система здобула широку популярність завдяки своїй доступності та орієнтації на швидке досягнення видимих результатів, особливо в сучасному естрадному вокалі. Вона базується на кількох ключових принципах. «Співай так, як говориш» (Sing like you speak).

Цей принцип закликає співаків використовувати свій природний розмовний голос як основу для співу, це допомагає уникнути напруги та форсування, що часто виникає при спробі «створити» неприродний вокальний звук. Cheryl Porter приділяє особливу увагу зміцненню та плавному з'єднанню регістрів. Вона навчає співаків, як ефективно переходити від сильних, низьких нот до високих, легких без видимої «перехідної» зони. Важливим елементом методики є акцент на емоційному аспекті співу. Вона вчить студентів не лише технічно правильно виконувати пісню, а й вкладати в неї душу, розповідаючи справжню історію. Заняття переважно складаються з вокальних вправ, що допомагають швидко зміцнити голос і розвинути техніку. Її підхід не вимагає глибоких знань з анатомії чи акустики, що робить його зрозумілим для широкого кола студентів. Застосування вправ допомагає швидко розширити діапазон, додати голосу сили та витривалості, а також навчитися використовувати вокальні прийоми. В Україні методика Cheryl Porter набула популярності завдяки її активності в соціальних мережах та доступності онлайн-курсів. Українські вокальні педагоги та співаки успішно інтегрують її принципи у свою роботу, що сприяє модернізації естрадного вокального освіти. «Авторська методика Cheryl Porter виникла зі злиття власного вокально-виконавського досвіду (академічного, соул, джазового) з особливою харизмою педагога, спрямованою на створення комфортного психологічного середовища для учнів, надання їм впевненості у позитивному результаті оволодіння вокальною майстерністю» [6, с. 100]. Яскрава, харизматична, талановита, її вправи для голосу прості та доступні як для новачків, так і для досвідчених співаків. Cheryl Porter робить акцент на емоційному вираженні у співі, допомагаючи учням подолати страх і повірити у власні сили, що робить її підхід дуже популярним серед тих, хто навчається самостійно. Усі ці вокальні методики (CVT), (EVT) та підхід Cheryl Porter пропонують можливість займатися безпосередньо через їх офіційні сторінки або онлайн платформи. Ви можете знайти як платні, так і безкоштовні ресурси. Наприклад, на сайтах (CVT) та (EVT) [8] представлені курси, семінари та навчання з сертифікованими викладачами, а на YouTube-каналі та сайті Cheryl Porter [7] – онлайн-уроки та вокальні курси, що робить їх доступними для широкої аудиторії в будь-якій точці світу. Насправді, вокалісти можуть успішно використовувати різноманітні європейські методики для вдосконалення техніки, розширення діапазону та контролю над голосом. Однак, засвоєння цих знань не означає втрату індивідуальності. Навпаки, такі інструменти дають співакам більше свободи для втілення власних художніх ідей. Використовуючи європейські методики для поліпшення свого вокального апарату, артисти можуть при цьому залишатися вірними своєму стилю та зберігати автентичність, виражаючи унікальність через вибір репертуару, манеру виконання та емоційну подачу.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що сучасний український естрадний вокал перебуває на

етапі інтенсивної еволюції, яка значною мірою зумовлена впливом європейських вокальних методик. Українські виконавці та вокальні педагоги творчо інтегрують класичні принципи та передові сучасні методики, зокрема «Complete Vocal Technique» (CVT), «Estill Voice Training» (EVT) та авторську методику Cheryl Porter, у власну навчальну та виконавську практику. Цей процес є не механічним запозиченням, а справжнім творчим синтезом, що дозволяє гармонійно поєднати європейську вокальну майстерність із самобутніми

українськими вокальними прийомами. Цей симбіоз допомагає зберегти національну музичну ідентичність. Завдяки цьому наші артисти набувають конкурентних переваг, створюючи унікальний та впізнаваний творчий проєкт, який є цікавим не лише для внутрішньої аудиторії, а й успішно інтегрується в європейський і світовий музичний простір. Таким чином, сучасний український естрадний вокал об'єднує багату історичну спадщину з інноваційними підходами, створюючи нову якість в естрадному вокальному мистецтві.

Література:

1. Борисенко Н., Роговська Є. Впровадження сучасних вокальних технік у процесі підготовки майбутніх акторів. *Fine Art and Culture Studies*. 2025. № 2. С. 31–36.
2. Каплюк А., Стотика О. Проблеми педагогіки естрадно-джазового вокалу. URL: <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj11-06-114> (дата звернення: 20.08.2025).
3. Муравіцька С. Синтез академічного та естрадного вокалу у методико-педагогічному контексті. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 1. С. 174–179.
4. Неживасова М. Формування виконавської компетенції здобувачів вищої освіти засобами інноваційних вокальних методик. *Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства: матеріали Х Міжнародної конференції молодих учених та студентів*, 18-19 жовтня 2024 р. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. С. 34-37.
5. Стоколяс М. Розвиток сучасної методики поп-вокалу в контексті міжкультурної комунікації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2024. № 49. С. 337–342.
6. Фоломєєва Н. Інтеграція методики Шіріл Портер у процесі вокальної підготовки у вітчизняних закладах вищої освіти. 2023. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2023. № 3 (127). С. 96–109.
7. Cheryl Porter method. URL: <https://cherylportermethod.com/> (дата звернення: 01.09.2025).
8. Estillvoice. URL: <https://estillvoice.com/singing/> (дата звернення: 01.09.2025).
9. Estill J. Think voice series. Estill Voice Training. Перший рівень: Фігури по королю голосу. Workbook. Друге видання, 2019. 119 с.
10. Sadolin C. Complete Vocal Technique. Denmark, 2000. 255 p.

References:

1. Borysenko, N., Rohovska, Ye. (2025). Vprovadzhennia suchasnykh vokalnykh tekhnik u protsesi pidhotovky maibutnykh aktoriv [Implementation of modern vocal techniques in the process of training future actors]. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 31–36 [in Ukrainian].
2. Kapliuk, A., Stotyka, O. (2022). Problemy pedahohiky estradno-dzhazovoho vokalu [Problems of pop and jazz vocal pedagogy]. *SWorldJournal*, 11-06, 50–52. Retrieved from <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj11-06-114> [in Ukrainian].
3. Muravitska, S. (2022). Syntez akademichnoho ta estradnoho vokalu u metodyko-pedahohichnomu konteksti [Synthesis of academic and pop vocals in a methodological and pedagogical context]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*, 1, P. 174–179 [in Ukrainian].
4. Nezhyviasova, M. (2024). Formuvannia vykonavskoi kompetentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity zasobamy inovatsiinykh vokalnykh metoryk [Formation of performance competence of higher education students by means of innovative vocal techniques]. *Muzychna ta khoreohrafichna osvita v konteksti kulturnohorozvytku suspilstva. Materialy i tezy X Mizhnarodnoi konferentsii molodykh uchenykh ta studentiv – Music and choreography education in the context of cultural development of society. Materials and theses of the X International Conference of young scientists and students*. Odesa: P.D. Ushynskiyi SNU, P. 34–37 [in Ukrainian].
5. Stokolyas, M. (2024). Rozvytok suchasnoi metodyky pop-vokalu v konteksti mizhkulturnoi komunikatsii [Development of modern pop vocal methodology in the context of intercultural communication]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku – Ukrainian culture: past, present, ways of development*, (49), P. 337–342 [in Ukrainian].
6. Folomieieva, N. (2023). Intehratsiia metodyky Shiril Porter u protsesi vokalnoi pidhotovky u vitchyznianskykh zakladakh vyshchoi osvity [Integration of the Cheryl Porter method in the process of vocal training in domestic higher education institutions]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 3(127) P. 96–109 [in Ukrainian].
7. Cheryl Porter method. Retrieved from <https://cherylportermethod.com/> [in America] Estillvoice. Retrieved from <https://estillvoice.com/singing/> [in America] Estill, J. (2019). Think voice series. Estill Voice Training. Pershyi riven: Fihury po koroliu holosu. Workbook. Druhe vydannia [Think voice series. Estill Voice Training. Level One: Figures for Voice Control. Workbook. Second edition]. 119 p. [Sadolin, C. (2000). Complete Vocal Technique. Denmark. 255 p. [in Danish].

Дата першого надходження рукопису до видання: 16.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 14.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025